

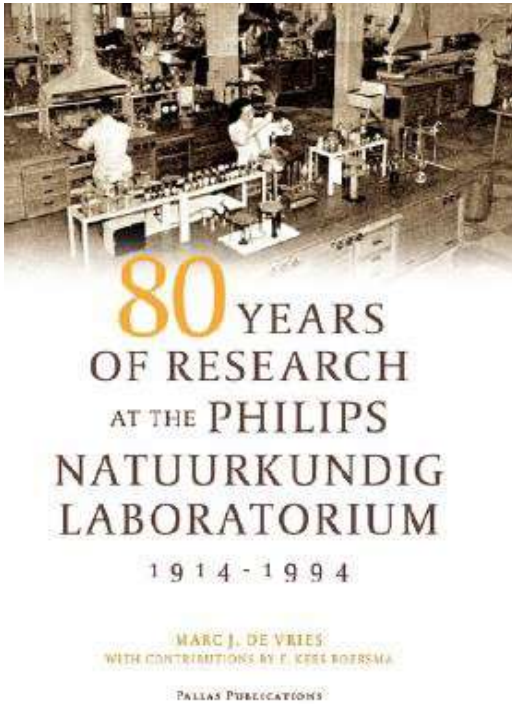
Geschiedschrijving Nat.Lab.

Marc de Vries (medewerker TUE), (NLJ 23-05-1997)

'History is bunk', zei Henri Ford eens. 'Het enige dat wij van de geschiedenis leren, is dat wij niets van de geschiedenis leren', is een andere uitspraak waarmee je het bestuderen van de geschiedenis – ten onrechte – als een overbodige luxe zou kunnen afdoen.

Toch heeft al menig researchlaboratorium van wereld-allure haar geschiedenis laten naspeuren en in boekvorm laten vereeuwigen. Zeker in tijden van veranderingen is het goed te weten hoe je in het verleden de dingen gedaan hebt, waarom je die zo deed, en wat het gevolg was van de gemaakte keuzes. Geschiedschrijving kan daarom wel degelijk heel zinvol zijn.

Van het Nat.Lab. bestaat nog altijd geen boek, waarin haar respectabele geschiedenis staat opgeschreven. In het najaar van 1996 nam de inmiddels gepensioneerde directeur Feye Meijer het initiatief om met de geschiedschrijving van het Nat.Lab. te beginnen. Het onderzoek werd uitbesteed bij de Stichting Historie der Techniek, bekend van de fraai uitgegeven boeken over de geschiedenis van de techniek in Nederland in de negentiende eeuw. Marc de Vries van de Technische Universiteit Eindhoven, tijdelijk gestationeerd op het Nat.Lab., werd aangesteld als uitvoerder namens die Stichting, en ook Feye Meijer heeft nu de gelegenheid om zelf actief mee te doen. Er is regelmatig overleg met het Philips Concern Archief in verband met de toegang tot bronnenmateriaal aldaar. In principe zal het project drie jaar duren.

In eerste instantie werken Meijer en De Vries aan een beschrijving van de grote lijnen in het research programma. Het verloop van de ontwikkelingen op een aantal belangrijke gebieden, zoals lichtbronnen, radio en televisie, röntgen, magnetische materialen, magnetische en optische recording, IC's, maar ook grote zijpaden als de Stirling-motor en biologie, worden inhoudelijk beschreven aan de hand van publicaties in het voormalige Philips Technisch Tijdschrift en de catalogi van de jaarlijkse Corporate Research Exhibition. De verslagen van de Concern Research Conferentie (die sinds 1950 tweejaarlijks verschenen) en die van de Research Directors Conference geven inzicht in de beleidsbeslissingen die deze ontwikkelingen aanstuurden.

Een derde bron zijn de gegevens over de inzet van personeel: de disciplinaire achtergrond van de medewerkers aan de verschillende onderzoeken laat zien hoe men in het verleden omging met de beschikbare 'capabilities'. De verslagen van de Coördinatie Commissie tenslotte geven een beeld van de praktijk van de research.

Geschiedschrijving staat of valt met de beschikbaarheid van bronnen. Een aantal belangrijke documenten zijn al

beschikbaar en er zullen in de loop van de tijd met verschillende inmiddels gepensioneerde medewerkers interviews worden gehouden. Zeker in dit stadium zijn echter tips voor waardevolle bronnen zeer welkom. Zo ontbreken bijvoorbeeld nog de Concern Research Conferentie-verslagen van 1950 (nr. I) en 1968 (nr. 10). Marc de Vries zal dankbaar gebruik maken van elke nuttige informatie.